

Asia: VN/20323/2020

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen lainsäädäntöön sekä eräihin muihin lakeihin tehtävistä muutoksista sote-uudistuksesta johtuen (Sote100)

Valitkaa jompikumpi alla olevista vaihtoehdoista

Lausunnonantajalla on lausuttavaa esitysluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) esittää lausuntoon seuraavaa:

Terveydenhuoltolain 9§ kumoaminen

THL kiinnittää huomiota siihen, että terveydenhuoltolain 9 §:n kumoamisen jälkeen Uudellamaalla ei olisi enää yhteistä potilastietorekisteriä. THL ei pidä ratkaisua täysin ongelmattomana tiedon integraation näkökulmasta ja painottaa, että riittäviin mahdollisuuksiin käyttää asiakas- ja potilastietoa Uudenmaan alueella tulee kiinnittää erityistä huomiota jatkossa.

THL kiinnittää huomiota siihen, että terveydenhuoltolain 9 § kumoamisen aiheuttamat muutokset rekisterinpitäjyyteen vaikuttavat valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin (Kanta-palvelut). Jotta asiakirjat olisivat luovutettavissa Kanta-palveluiden kautta tarvittaessa myös uudelle rekisterinpitäjälle, tulee asiakirjojen metatietoihin konvertoida aikaisemman rekisterinpitäjän lisäksi myös tiedot uudesta rekisterinpitäjästä. Tämä vaatii määrittely- ja toteutustyötä sekä testausta Kanta-palveluissa ja sosiaali- ja terveydenhuollossa käytössä olevissa asiakas- ja potilastietojärjestelmissä hyvissä ajoin ennen lain voimaantuloa. THL esittääkin, että lain voimaantulon ajankohta olisi tarkkaan harkittava huomioiden muut samaan aikaan meneillään olevat lainsäädäntömuutokset, kuten asiakastietojen sähköistä käsittelyä koskevan lain uudistus sekä henkilötunnuksen muutoksen helpottamista koskeva lainsäädännön muutos, jotka edellyttävät huomattavia muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollossa käytössä oleviin asiakas- ja potilastietojärjestelmiin sekä Kanta-palveluihin.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 §

Esitysluonnoksen mukaan THL:n on huolehdittava siitä, että hyvinvointialueilla olisi maksutta käytettävissä RAI-arviointivälineistö ja saatavilla koulutusta välineistön käyttöön. Lisäksi THL:n olisi huolehdittava siitä, että sopimusteksti sekä arviointivälineistön sisältö siltä osin kun sitä ei ole suojattu tekijänoikeudella, olisivat julkisesti saatavilla suomeksi ja ruotsiksi.

THL huomauttaa, että kuntien tehtävien siirrosta hyvinvointialueille seuraa muutoksia asiakas- ja potilastietojärjestelmiin ja niiden hyödyntämiin kansallisiin tietorakenteisiin ja –sisältöihin. Muutos edellyttää THL:ltä toimenpiteitä, jotta muutokset järjestämis- ja rahoitusvastuussa ja palvelutuotannossa saadaan huomioitua kansallisessa sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnassa. THL esittää, että tämä tulee ottaa huomioon lain toimeenpanon aikataulussa ja tehtävän toteuttamiseen tulee kohdistaa riittävät resurssit.

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä

THL pitää ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetun lain (523/2015) 4-6 §:in esitettyjä muutoksia perusteltuina sen varmistamiseksi, että jatkossa ehkäisevää päihdetyötä tehdään sekä kunnissa että hyvinvointialueilla. Hyvinvointialueiden sote-palvelujen tehtävien kuvaaminen rinnakkain kunnan tehtävien kanssa vahvistaa sitä, että kyseessä on niiden kummankin vastuulla oleva tehtäväkokonaisuus. THL pitää perusteltuna myös sitä, miten ehkäisevän päihdetyön monialaisuudesta ja sen yhteensovittamisesta niin kunnan ja hyvinvointialueen kuin muiden keskeisten toimijoiden tehtävien kanssa esitetään säädettävän lain 5 §:n 2 momentissa. THL kuitenkin esittää, että lain 5 §:n 2 momentin 4 kohdassa täsmennettäisiin hyvinvointialueen tehtäviä lisäämällä säännökseen viittaus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavaan lakiin:

”Kunnan toimielimen ja hyvinvointialueen tehtävänä on

...

4) esittää ja edistää ehkäisevän päihdetyön toimia hallinnossaan, kunnassa erityisesti sivistys-, liikunta- ja nuorisotoimissa sekä elinkeinotoimissa ja hyvinvointialueella huomioiden erityisesti toimiva sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kokonaisuus sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 10 §:n mukaisesti.

THL esittää myös harkittavaksi sitä, että lakiin kirjattaisiin aluehallintovirastojen ja hyvinvointialueiden nimenomainen velvollisuus tehdä yhteistyötä kuntien tukemisessa ehkäisevän päihdetyön järjestämisessä.

Nykänen Eeva
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL